LØST OPPGAVE 14.334

14.334

En mus kommer inn i et kjellerlokale gjennom et hull i en av veggene. Den farer så gjennom rommet før den løper ut gjennom et hull i en annen vegg. Musa blir filmet av et overvåkningskamera i taket. En fysikkstudent analyserer opptaket og setter opp en likningene for bevegelsene til musa. Han bruker *x*- og *y*-akser langs de to veggene med hull i. *x*- og *y*-posisjonene som funksjon av tida er:

$$x(t) = -0.10 \text{ m/s}^2 \cdot t^2 + 1.8 \text{ m/s} \cdot t$$

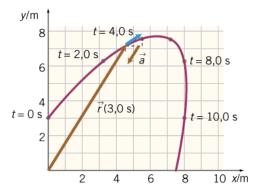
$$y(t) = -0.20 \text{ m/s}^2 \cdot t^2 + 2.0 \text{ m/s} \cdot t + 3.0 \text{ m}$$

- a) Tegn *x*–*y*-grafen til bevegelsen.
- b) Bestem posisjonen, farten og akselerasjonen til musa etter 3,0 s. Tegn vektorpiler i figuren som viser retningen til hver av vektorene.
- c) Når løper musa inn i det andre hullet?

Løsning:

a) Vi finner sammenhørende verdier av *t*, *x* og *y* ved å velge oss noen *t*-verdier og regne ut de tilsvarende verdiene av *x* og *y*. Vi får denne tabellen:

t/s	0	2	4	6	8	10	12
x/m	0	3,2	5,6	7,2	8,0	8,0	7,2
y/m	3,0	6,2	7,8	7,8	6,2	3,0	-1,8

b) Vi finner først komponentene av farts- og akselerasjonsvektorene ved derivasjon:

$$v_x(t) = x'(t) = -0,20 \text{ m/s}^2 \cdot t + 1,8 \text{ m/s}$$

 $v_y(t) = y'(t) = -0,40 \text{ m/s}^2 \cdot t + 2,0 \text{ m/s}$

$$a_x(t) = v_x'(t) = -0.20 \text{ m/s}^2$$

 $a_y(t) = v_y'(t) = -0.40 \text{ m/s}^2$

Vi setter så inn t = 3.0 s i de tre uttrykkene og får

$$x(3,0 \text{ s}) = -0.10 \text{ m/s}^2 \cdot (3,0 \text{ s})^2 + 1.8 \text{ m/s} \cdot 3.0 \text{ s} = 4.5 \text{ m}$$

$$y(3,0 \text{ s}) = -0.20 \text{ m/s}^2 \cdot (3,0 \text{ s})^2 + 2.0 \text{ m/s} \cdot 3.0 \text{ s} + 3.0 \text{ m}$$

$$= 7.2 \text{ m}$$

$$v_x(3,0 \text{ s}) = -0.20 \text{ m/s}^2 \cdot 3.0 \text{ s} + 1.8 \text{ m/s} = 1.2 \text{ m/s}$$

$$v_y(3,0 \text{ s}) = -0.40 \text{ m/s}^2 \cdot 3.0 \text{ s} + 2.0 \text{ m/s} = 0.8 \text{ m/s}$$

Vi har da fått posisjons-, farts- og akselerasjons-vektorene:

$$\vec{s} = [4,5 \text{ m}, 7, 2 \text{ m}]$$

 $\vec{v} = [1,2 \text{ m/s}, 0,8 \text{ m/s}]$
 $\vec{a} = [-0,20 \text{ m/s}^2, -0,40 \text{ m/s}^2]$

Vi legger merke til at akselerasjonsvektoren er den samme ved alle tidspunkt; vi sier at akselerasjonen er konstant. Vektorene er tegnet inn på figuren i a.

c) Av tabellen ser vi at musa løper inn i det andre hullet når t er mellom 10 s og 12 s etter start. Vi kan finne et mer nøyaktig svar ved å løse likningen y(t) = 0. Vi får

$$-0.20 \text{ m/s}^2 \cdot t^2 + 2.0 \text{ m/s} \cdot t + 3.0 \text{ m} = 0$$
$$t = \frac{-2.0 \text{ m/s} \pm \sqrt{(2.0 \text{ m/s})^2 - 4 \cdot (-0.20 \text{ m/s}^2) \cdot 3.0 \text{ m}}}{2 \cdot (-0.20 \text{ m/s}^2)}$$

Vi får én positiv løsning: t = 11 s.